

Hallitussihteeri, varatuomari
Timo Tuurihalme

14.1.2019

EDUSKUNNAN HALLINTOVALIOKUNNALLE

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE RAHANKERÄYSLAIKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI (HE 214/2018 vp)

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi rahankeräyslaki. Laissa säädettäisiin rahankeräysten järjestämisestä ja niiden asianmukaisuuden valvonnasta. Nykyinen rahankeräyslaki kumottaisiin. Esityksellä on vaikutuksia puolustusministeriön hallinnonalalla erityisesti Maanpuolustuskorkeakoulun toimintaan.

Esityksen mukaan voimassa olevan lain mukainen säännös yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahankeräysoikeudesta ei mahdollista Maanpuolustuskorkeakoulun järjestämää rahankeräystä, koska Maanpuolustuskorkeakoulu ei ole yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa tarkoitettu korkeakoulu. Maanpuolustuskorkeakoulun tehtävät ovat esityksen mukaan rinnastettavissa yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa tarkoitettujen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tehtäviin. Maanpuolustuskorkeakoululla ei esityksen mukaan ole kuitenkaan yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin rinnastettavaa oikeudellista itsenäisyyttä, vaan se on osa valtiota. Maanpuolustuskorkeakoululla on kuitenkin oikeus vastaanottaa sille osoitettuja lahjoituksia.¹

Edelleen esityksen mukaan Maanpuolustuskorkeakoulu ei ole itsenäinen oikeushenkilö, kuten yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa tarkoitetut yliopistot ja ammattikorkeakoulut, vaan se on oikeudellisesti valtioon kuuluva hallintoelin. Erilaisten valtion hallintoelinten järjestämällä rahankeräyksellä voi olla suoria vaikutuksia valtion talousarvion valmisteluun, sillä hallintoelimillä ei voi olla itsenäistä omistusoikeutta. Rahankeräysoikeuden säätäminen Maanpuolustuskorkeakoululle ei olisi yhdenmukainen lain peruseriaatteen kanssa, jonka mukaan valtiolle ei voida myöntää rahankeräyslupaa. Esityksessä onkin katsottu, että Maanpuolustuskorkeakoulun rahankeräysoikeuden säätäminen edellyttäisi huolellista selvitystä esimerkiksi siitä, miten sen keräämät rahankeräysvarat voidaan kohdistaa sen tehtäviin ilman, että keräyksellä olisi vaikutusta sen saamaan budjettirahoitukseen.²

Puolustusministeriö on toivonut valmistelun aikana, että Maanpuolustuskorkeakoululle säädettäisiin mahdollisuus rahankeräysten järjestämiseen yliopistoja ja muita korkeakouluja vastaavalla tavalla. Esityksen perusteluissa on kuitenkin perusteltu se, miksi tätä ei ole pidetty mahdollisena. Lisäksi puolustusministeriön hallinnonalan kannalta tärkeä Maanpuolustuskorkeakoulun mahdollisuus vastaanottaa lahjoitusvaroja on turvattu vastaisuudessakin.

Puolustusministeriötä on kuultu asian valmistelussa, eikä se vastusta esityksen etenemistä.

¹ HE 214/2018 vp., s. 8.

² HE 214/2018 vp., s. 35